



Jaarverslag

2022

Landelijke Commissie
Gedragcode
Hoger Onderwijs

Inhoudsopgave

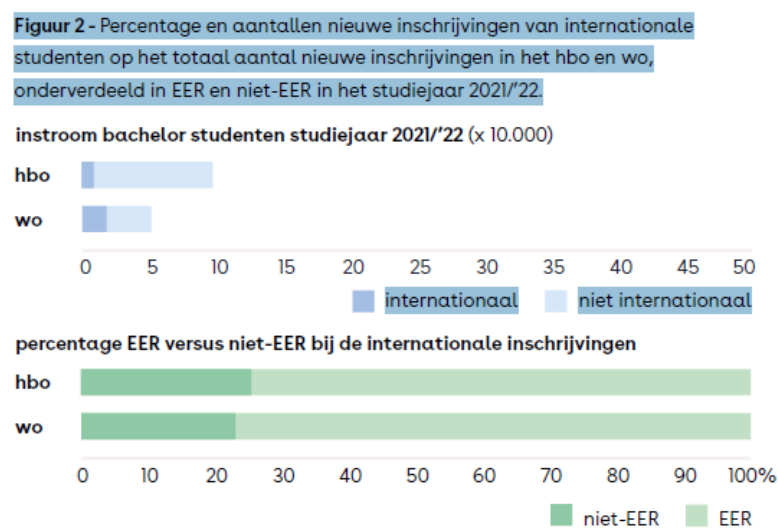
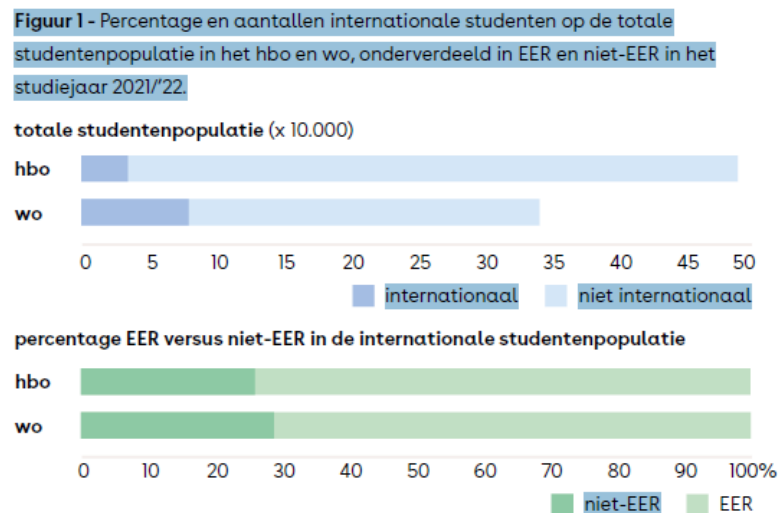
Inleiding.....	2
Landelijke Commissie	4
Register Gedragscode.....	11
Vooruitblik naar 2023.....	12



Inleiding

In het eerste kwartaal van 2022 was de pandemie nog aanwezig in het Nederlandse hoger onderwijs. In de periode daarna werd langzaam steeds meer mogelijk, waaronder de mogelijkheid om fysiek aanwezig te zijn op de hogeschool of universiteit. Het coronavirus verdween meer naar de achtergrond, ook in het dagelijks leven en studenten kregen langzaam weer de mogelijkheid om de 'full student journey' te ervaren. Desalniettemin heeft de pandemie zijn sporen nagelaten. Het studentenwelzijn is op een laag punt beland en sommige studenten hebben vertraging opgelopen. De Commissie heeft gezien dat de medewerkers van onderwijsinstellingen veel aandacht hebben voor het studentenwelzijn en er verschillende initiatieven zijn ontwikkeld om hier op in te spelen.

In het studiejaar 2021-2022 nam het aantal ingeschreven bachelor- en masterstudenten wederom toe, zowel als het gaat om Nederlandse als internationale studenten. 13,8% van de ingeschreven studenten bij de Nederlandse bekostigde hogescholen en universiteiten was internationaal student. Van de populatie internationale diplomastudenten kwam 72,1 procent uit de EER, en 27,9 procent was afkomstig van buiten de EER. Zie ook de figuren hieronder ontleend aan de *Nuffic Factsheet Internationale studenten december 2022*.¹



¹ Nuffic: Factsheet internationale studenten december 2022, zie ook

Vorig jaar signaleerde de Commissie dat het debat over de internationale student en internationalisering van het hoger onderwijs aan het veranderen was. Waar eerder voornamelijk werd gesproken over de positieve aspecten van internationalisering van het onderwijs, kwam er steeds meer aandacht voor de nadelige gevolgen die internationalisering met zich mee kan brengen. De randvoorwaarden voor internationalisering kwamen onder druk te staan. Het ging voornamelijk om de toename van het aantal (internationale) studenten in relatie tot de beschikbare huisvesting en de aanwezige onderwijsfaciliteiten. Het debat hierover heeft zich ook in het afgelopen jaar voortgezet en zal nog worden gecontinueerd in 2023. In de Tweede Kamer is inmiddels de vraag gesteld hoe de toestroom van het aantal internationale studenten kan worden beheerst of ingeperkt. De Minister van OCW heeft, tezamen met het verzoek aan de bekostigde hoger onderwijsinstellingen om de actieve werving voorlopig te staken, aangekondigd in februari 2023 op deze vraag te reageren. De Commissie begrijpt dat in sommige steden en/of regio's de druk op de huizenmarkt hoog is opgelopen. Daarnaast is het van belang dat er voldoende onderwijsfaciliteiten aanwezig zijn om studenten van kwalitatief goed onderwijs te kunnen voorzien. Maar bovenal vindt de Commissie het van belang dat de internationale studenten die reeds in Nederland aanwezig zijn of binnenkort gaan studeren zich welkom voelen en blijven voelen.

De Commissie doet in dit document verslag van haar werkzaamheden, de ontwikkelingen in het kader van de Gedragscode en het register waarvoor de registerbeheerder Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) verantwoordelijk is. De Commissie heeft in het afgelopen jaar met regelmaat vergaderd en haar oriënterende bezoeken aan onderwijsinstellingen en bestuurlijke overleggen met externe partijen hervat. Daarnaast heeft zij verschillende onderzoeken uitgevoerd, een klacht in behandeling genomen. Ook stond het afgelopen jaar voor een groot deel nog in het teken van de evaluatie van de tekst en werking van de Gedragscode, wat per 1 oktober 2022 heeft geleid tot een nieuwe versie van het document. Tot slot zal de Commissie in het laatste hoofdstuk vooruitblikken op het komende jaar.

Landelijke Commissie

Een onafhankelijke Landelijke Commissie is ingesteld om toe te zien op de naleving van de bepalingen van de Gedragscode door de hoger onderwijsinstellingen die zijn opgenomen in het [register Gedragscode HO](#). De Commissie geeft uitvoering aan haar taak door relevante ontwikkelingen in kaart te brengen, door onderzoek uit voeren, het in behandeling nemen van klachten van studenten of belanghebbende partijen bij de Gedragscode, door te bemiddelen tussen studenten en onderwijsinstellingen of door het organiseren van overleggen met belanghebbende partijen bij de Gedragscode.

Een relevant onderwerp in het afgelopen jaar voor de Commissie was de evaluatie van de Gedragscode. In 2021 is de Commissie in samenwerking met de koepelorganisaties in het hoger onderwijs gestart met de evaluatie van de tekst en werking van de Gedragscode wat per 1 oktober 2022 heeft geleid tot een nieuwe versie van de tekst van Gedragscode. Daarnaast is veel gesproken over de informatievoorziening van de onderwijsinstellingen via de websites, waarbij de informatie die de onderwijsinstellingen verstrekten over huisvesting een onmiskenbaar relevante plek in nam. De Commissie heeft dit jaar onderzoek uitgevoerd en een formele klacht in behandeling genomen. Ook heeft zij twee signalen ontvangen die aanleiding hebben gevormd voor bestuurlijke gesprekken. De Commissie heeft in het afgelopen jaar twee nieuwsbrieven uitgebracht, waarin zij onder meer aandacht heeft besteed aan de evaluatie en aan de nieuwe ingerichte studenten adviesraad.

Hieronder leest u meer over de werkzaamheden van de Commissie.

Onderzoek

Periodiek onderzoek informatievoorziening

De Commissie voert ieder jaar een onderzoek uit naar de volledigheid en kwaliteit van de informatievoorziening op de websites van een selectie zes onderwijsinstellingen die de Gedragscode ondertekend hebben. Dit jaar zijn de websites van Hogeschool Aeres, Hotelschool Den Haag, Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Leiden, Team Academy Nederland en IHE Delft Institute for Water Education onderzocht. De Commissie hecht veel waarde aan een volledige en actuele informatievoorziening om reden dat studenten een goed beeld moeten kunnen vormen alvorens zij naar Nederland komen om te studeren. In het onderzoek is in het bijzonder aandacht besteed aan de informatievoorziening over klachtenprocedures. Aanleiding hiervoor vormde een [factsheet](#) van de Inspectie van het Onderwijs over de ervaringen van studenten in het bekostigd hoger onderwijs met de klachtenprocedures van onderwijsinstellingen. De route om te klagen bleek veelal slecht bekend te zijn bij studenten. Het verdiepingsonderwerp dat de Commissie heeft geselecteerd was de informatievoorziening over huisvesting.

De bevindingen van de Commissie liggen in lijn met de uitkomsten van voorgaande onderzoeken. Zij heeft de onderwijsinstellingen per brief opgeroepen om met in achtneming van onderstaande aanbevelingen een kritische blik op de website van de onderwijsinstelling te werpen:

1. Breng helder in beeld of het opleidingsaanbod toegankelijk is voor internationale studenten en in welke taal het onderwijs is.

Op alle onderzochte websites wordt vrijwel alle informatie ook (of alleen maar) in het Engels aangeboden. Hierdoor is niet altijd duidelijk of het onderwijs zowel toegankelijk is voor Nederlandse en voor internationale studenten. Wanneer de website volledig in het Engels is, doet dit vermoeden dat alles toegankelijk is voor iedereen, terwijl die aanname niet altijd correct zal zijn. Een heldere aanduiding in welke taal de opleiding wordt verzorgd voorkomt misverstanden.

2. Wees consequent in de naamvoering van de onderwijsinstelling en het onderwijsaanbod.

Bij het vergelijken van het onderwijsaanbod zoals gepresenteerd op de websites van de onderwijsinstellingen met de informatie op de website van StudyinNL, de NVAO en in het CROHO, is het soms moeizaam om een instelling of programma terug te vinden. Het consequent gebruiken van één aanduiding, of dit nu in het Engels of in het Nederlands is, zal tot veel verbetering leiden. De websitebezoeker zal de geboden informatie hoger inschatten op betrouwbaarheid als deze bij de verschillende bronnen gelijklopend is.

3. Verbeter de huidige informatie over de accreditatie door per opleiding (programma) duidelijk de accreditatiestatus te vermelden.

Op de onderzochte websites wordt veelal algemene informatie aangeboden over accreditaties en de NVAO. Dat is een goed beginpunt, maar geeft de websitebezoeker nog geen houvast over de accreditatie van specifieke opleidingen. Deze duidelijkheid kan wel gegeven worden door de accreditatie, eventueel aangevuld met de accreditatiecode (ISAT nummer), expliciet bij de opleiding zelf te vermelden.

4. Plaats de voor de internationale student relevante informatie op een goed vindbare locatie op de website.

Deze aanbeveling lijkt een open deur. Geldt dit immers niet voor alle relevante informatie? Het antwoord op deze vraag is natuurlijk 'ja'. In het kader van het onderzoek is specifiek gekeken naar de zorgplicht die onderwijsinstellingen hebben op het gebied van informatievoorziening aan internationale studenten. Verschillende keren werd de informatie pas na veelvuldig doorklikken, in een footer of bijvoorbeeld in het gedeelte voor medewerkers aangetroffen. Gelukkig zijn er tijdens het onderzoek ook best practices gevonden, die als voorbeeld en ter inspiratie kunnen dienen.

5. Zet de klachtenprocedures voor (internationale) studenten op de website.

Hetgeen bij punt 4 wordt aanbevolen, geldt tevens voor de klachtenprocedures. In een enkel geval is in het geheel geen informatie over klachtenprocedures aangetroffen.

6. Bied naast informatie over het eigen onderwijsaanbod ook informatie over het Nederlandse hoger onderwijsstelsel (inclusief te behalen graden).

Deze informatie kan studenten ondersteunen bij het maken van een keuze voor een opleiding. Voor aspirant internationale studenten zal het binaire stelsel niet altijd even eenvoudig te doorgronden. De informatie kan bijdragen een bepaalde opleiding te plaatsen en te bepalen of de opleiding in kwestie past bij de student.

7. Vermeld duidelijk of bepaalde diensten door de onderwijsinstelling geleverd (kunnen) worden en wat de kosten zijn.

Er is veel informatie over allerlei relevante, praktische zaken beschikbaar. Denk aan informatie over het openen van een bankrekening, het afsluiten van een zorgverzekering of het werken naast je studie. Deze informatie is over het algemeen goed vindbaar en overzichtelijk geclusterd in 'thema-blokken'. Er worden handige tips gegeven, nuttige documenten aangeboden en verwezen naar relevante instanties en websites. Ook is vaak een loket beschikbaar waar aangeklopt kan worden voor hulp.

8. Plaats duidelijke informatie over huisvesting en daarmee samenhangende problemen prominent op de website.

Alle websites geven informatie over het wonen in de omgeving van de opleiding, soms zelfs met allerlei leuke (toeristische) tips. Maar dat het extreem lastig is om woonruimte te vinden en dat het starten met een opleiding in Nederland zonder te kunnen beschikken over een verblijfsplaats tot grote problemen, veel stress en hoge kosten kan leiden, wordt nauwelijks expliciet vermeld. Alleen al ter bescherming van de internationale student moet de informatie hierover 'van het scherm afspatten'.

De Commissie zal het onderzoek volgend jaren herhalen en verwacht dat de onderwijsinstellingen hun websites vollediger ofwel beter begrijpelijk kunnen maken op basis van bovenstaande aanbevelingen.

Het onderzoeksrapport is raadpleegbaar via [de website Gedragscode Hoger Onderwijs](#).

Klachten en signalen

De Commissie heeft in het afgelopen jaar twee klachten van studenten ontvangen. De eerste klacht heeft Commissie niet in behandeling kunnen nemen omdat de klachtenprocedure bij de onderwijsinstelling nog niet was afgerond. In de Gedragscode is bepaald dat een student eerst de volledige klachtenprocedure bij de onderwijsinstelling dient te volgen alvorens een student een klacht kan indienen bij de Commissie.

De tweede klacht heeft de Commissie wel in behandeling kunnen nemen. De klacht ging over de informatievoorziening door de onderwijsinstelling via de website over de voorwaarden voor toelating tot een specifieke opleiding. De informatie die werd verschaft wekte de indruk dat de student toelaatbaar was tot de opleiding. De student ontving in reactie op zijn verzoek om toelating echter een afwijzing. De Commissie heeft de student in het gelijk gesteld en geoordeeld dat de onderwijsinstelling in strijd heeft gehandeld met de Gedragscode. De onderwijsinstelling heeft de informatie op verzoek van de Commissie aangepast. Daarnaast heeft de student de betaalde application fee teruggekregen.

De uitspraak is te vinden op [de website Gedragscode Hoger Onderwijs](#).

Naar aanleiding van een signaal dat de Landelijke Commissie heeft ontvangen van de Inspectie van het Onderwijs over de toelating van twee studenten tot het voorbereidend onderwijs heeft zij een bestuurlijk gesprek gevoerd met de desbetreffende onderwijsinstelling. Ondanks dat de studenten op basis van hun vooropleiding niet toelaatbaar waren tot het voorbereidend onderwijs, heeft de onderwijsinstelling de studenten toegelaten. De studenten bleken gedurende het studiejaar het niveau niet aan te kunnen en zijn uitgevallen. De onderwijsinstelling heeft aangegeven haar toelatingsbeleid te hebben aangescherpt, alsmede naar aanleiding van het gesprek te heroverwegen het voorbereidend onderwijs in eigen beheer te nemen. De verzorging van het voorbereidend onderwijs, alsmede de toelatingsprocedure, werd uitbesteed aan een private organisatie. Ook heeft de Commissie een brief ontvangen van een agent wegens vermeende contractbreuk door een onderwijsinstelling. De problematiek die in de brief werd omschreven behoort niet tot de bevoegdheid van de Commissie om over te oordelen. Desalniettemin vormde de brief wel degelijk aanleiding voor een bestuurlijk gesprek met de onderwijsinstelling over de werving van studenten en de samenwerking met agenten. De casus heeft de discussie over het al dan niet kunnen weigeren van individuele verblijfsvergunningplichtige studenten opnieuw leven ingeblazen. Het afgelopen jaar hebben in dat kader verschillende gesprekken plaatsgevonden met de betrokken ministeries.

Evaluatie Gedragscode HO

In de Gedragscode is vastgelegd dat de tekst en werking van de Gedragscode een keer in de vijf jaar dient te worden geëvalueerd. Anderhalf jaar geleden is de Commissie in samenwerking met de koepelorganisaties in het hoger onderwijs gestart met de evaluatie, wat heeft geleid tot een nieuwe versie van de tekst van de Gedragscode, die per 1 oktober 2022 in werking is getreden. De evaluatie was enerzijds gericht op het verduidelijken en vereenvoudigen van de tekst en de werking van de Gedragscode op basis van input uit het onderwijsveld en belanghebbende overheidspartijen. Anderzijds richtte de evaluatie zich op de verhoudingen tussen de Commissie, het bureau, de registerbeheerder en de koepelorganisaties, alsmede de rol van andere bij de Gedragscode betrokken partijen. Voor dit tweede deel van de evaluatie is een extern adviseur aangetrokken om advies te geven. De adviseur heeft in samenwerking met het bureau verschillende bijeenkomsten georganiseerd met de Commissie, koepelorganisaties, OCW en J&V/IND. Ook is een

bijeenkomst georganiseerd met internationale studenten. De adviseur heeft in het eerste kwartaal van 2022 zijn [advies](#) uitgebracht wat vrijwel in het geheel is geïncorporeerd in de tekst van de Gedragscode.

De uitkomsten van de evaluatie zijn uitgewerkt in een tekstvoorstel wat heeft geleid tot een nieuwe versie van de Gedragscode. De beleidsadviseurs van de ministeries van OCW en J&V en de IND hebben de geadviseerd over de bepalingen die raakvlakken vertonen met de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna Whw) en/of de Vreemdelingenwet- en regelgeving. Het tekstvoorstel is vervolgens besproken, en met in achtneming van een aantal kleine wijzigingen, vastgesteld in de besluitvormingsgremia van de koepelorganisaties en de Commissie.

Hieronder volgen de meest relevante wijzigingen:

- De paragraaf informatievoorziening is uitgebreid met de volgende onderwerpen: de situatie op de Nederlandse huizenmarkt, het afsluiten van een zorgverzekering en het openen van een Nederlandse bankrekening. In de Gedragscode wordt verondersteld dat studenten alvorens zij naar Nederland komen om te studeren een duidelijk beeld moeten hebben waar zij aan beginnen.
- Paragraaf 3 van de Gedragscode gaat over de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en agenten. Deze paragraaf is uitgebreid met bepalingen die moeten bijdragen aan een duurzame samenwerking met de agent. Er is onder andere een apart artikel opgenomen over de onderwerpen die in een contract tussen de onderwijsinstelling en agent moeten worden vastgelegd.
- Er is een nieuwe paragraaf toegevoegd aan de Gedragscode over private aanbieders van het voorbereidend onderwijs. Het gaat in het bijzonder om het structureren van de samenwerking tussen private aanbieders en onderwijsinstellingen aan de hand van een plan en de waarborging van de kwaliteit van het voorbereidend onderwijs door de inrichting van een kwaliteitszorgsysteem.
- In paragraaf 8 is een nieuwe bepaling opgenomen die voorziet in een beoordeling door de Commissie of een onderwijsinstelling na zes jaar te zijn opgenomen in het register nog voldoet aan de voorwaarden van de Gedragscode. Er wordt getoetst op drie onderdelen: publicatie van de Gedragscode op de website van de onderwijsinstelling, de taaltabel en het accreditatievereiste. Deze nieuwe bepaling is bedoeld om het register actueel te houden en naleving te waarborgen.
- In paragraaf 9 van de Gedragscode is de basis gelegd voor de inrichting van een internationale studenten adviesraad. Het doel van de adviesraad is een directe lijn te creëren tussen de Commissie en de internationale student. Ook kan de adviesraad een positief effect hebben op de bekendheid van de Gedragscode onder internationale studenten. De studenten adviesraad kan de Commissie gevraagd en ongevraagd adviseren over alle zaken die tot het werkgebied van de Gedragscode behoren. De adviesraad wordt in praktische zin ondersteund door het bureau. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan verslaglegging, de organisatie van vergaderlocaties en de inhoudelijke voorbereiding van bijeenkomsten. De studentenadviesraad is per 1 september 2022 ingesteld.
- Tot slot is een zogeheten directeurenoverleg ingesteld, waarin de verantwoordelijke directeuren van de koepelorganisaties en de voorzitter van de Commissie deelnemen. Het directeurenoverleg komt samen op verzoek van een van de koepelorganisaties of de Commissie en bespreekt onderwerpen waarover discussie bestaat. Ook kunnen Gedragscode gerelateerde zaken worden voorgelegd waarover een gezamenlijk standpunt moet worden ingenomen. Overigens is het directeurenoverleg reeds een aantal keren bijeengekomen in het afgelopen jaar om te spreken over het Kwaliteitskader voorbereidend jaar dat ziet op de voorwaarden voor toelating tot het voorbereidend onderwijs.

De evaluatie heeft naast de hierboven omschreven wijzigingen in de tekst van de Gedragscode geleid tot een aantal aanbevelingen aan de Commissie die zij in het afgelopen jaar in de praktijk heeft gebracht. Zij heeft een missie en visie voor de komende vijf jaar ontwikkeld, een communicatieplan laten opstellen waaraan zij in 2023 uitvoering zal geven om de Gedragscode meer onder de aandacht te brengen bij internationale studenten en de medewerkers van onderwijsinstellingen, alsmede de structurele opdracht de belanghebbende partijen bij de Gedragscode frequenter bij elkaar te brengen om van gedachten te wisselen over ontwikkelingen die Gedragscode betreffen.

Hoewel in de evaluatie een breed scala aan onderwerpen is behandeld is het niet gelukt de taaltabel, waarin de binnen het kader van de Gedragscode geaccepteerde taaltesten zijn opgenomen, te herzien. Deze opdracht is inmiddels belegd bij een externe organisatie. In het hoofdstuk *Vooruitblik naar 2023* worden de aanleiding, het doel van de herziening en de procedure verder toegelicht.

Richtlijn Gedragscode HO

In 2020 hebben de Commissie en de koepelorganisaties, in afstemming met de ministeries van OCW, J&V en de IND, een set richtlijnen vastgesteld die tijdelijk voorzagen in een verruiming van de Gedragscode. Een van de richtlijnen voorzag in de mogelijkheid een online taaltest af te leggen, te weten de iBT TOEFL Home Edition test, in het geval een testcentrum was gesloten wegens maatregelen van buitenlandse lokale overheden om het coronavirus te bestrijden. Afgelopen jaar is door de betrokken partijen beslist de toepassing van de richtlijn te verbreden naar situaties waarin testcentra soms gesloten, of slecht bereikbaar zijn wegens onveilige situaties in een land. Denk hierbij aan de oorlog in Oekraïne. De richtlijn voorziet in een uitzonderingssituatie, waarbij het onder bepaalde omstandigheden toegestaan is voor aankomende internationale studenten de iBT TOEFL Home Edition test af te leggen. De richtlijn is vastgesteld op 27 juni 2022. Deze verruiming is van toepassing tot de herziening van de taaltabel is voltooid. Hierover zal tijdig informatie worden verstrekt op de website Gedragscode, alsmede via de koepelorganisaties.

Nieuwsbrieven

De Commissie heeft in het afgelopen jaar twee digitale nieuwsbrieven verspreid, waarin zij over haar werkzaamheden schrijft en de lezer informeert over relevante ontwikkelingen die de Gedragscode en de internationale student raken. Ook is de lezer via de berichten op de hoogte gehouden van de voortgang van de evaluatie van de Gedragscode. De berichten zijn raadpleegbaar via [de website](#). Inmiddels hebben 279 lezers zich geabonneerd op de nieuwsbrief.

De nieuwsbrief verschijnt twee keer per jaar, wanneer u deze automatisch wenst te ontvangen kunt zich aanmelden door een bericht te sturen naar: info@internationalstudy.nl.

Overige activiteiten

Naast bovenstaande taken en activiteiten, voert de Landelijke Commissie ook een aantal activiteiten uit die zich minder eenvoudig laten categoriseren, maar een belangrijk onderdeel zijn van de dagelijkse werkzaamheden van de Commissie. Het doel van de Commissie is om zich op allerlei vlakken in te zetten voor de internationale student en de bij de Gedragscode aangesloten hoger onderwijsinstellingen. De werkzaamheden die hierbij horen hangen vaak samen met het voeren van overleg, samen brengen van partijen, ofwel ontvangen van of voorzien van informatie aan onder andere (aankomende) internationale studenten, onderwijsinstellingen of partners zoals de beleidsadviseurs van BUZA, Inspectie OCW, Inspectie SZW, IND, J&V, NVAO, Nuffic, OCW en SZW, evenals de beleidsadviseurs van de onderwijskoepels Vereniging Hogescholen, UNL en NRTO. Te denken valt aan het meedenken aan oplossingen in bijvoorbeeld een geschil tussen een internationale student en onderwijsinstelling, of het voeren van overleg met partners over bepaalde (beleids)ontwikkelingen of situaties uit het onderwijsveld. Verder ontvangt de

Commissie met enige regelmaat signalen van belanghebbende partijen bij de Gedragscode die zien op vermeende schending van bepalingen die raken aan de Gedragscode. Deze signalen zijn vaak incidenten die aanleiding kunnen geven voor verder onderzoek. In voorkomende gevallen wordt de oplossing gezocht in de dialoog, waarbij gekeken wordt naar de oorzaken van het incident en de lessen die hieruit kunnen worden getrokken. Het bemiddelen door de Commissie tussen de onderwijsinstelling en internationaal student is een minder zwaarwegend middel als bijvoorbeeld de route via de formele klachtenprocedure. Het vormt een tussenlaag in de escalatieladder en kan voorkomen dat formele procedures moeten worden aangewend om het geschil op te lossen.

Samenstelling

Landelijke Commissie Gedragscode

De Commissie bestaat uit vijf leden en een onafhankelijk voorzitter. De leden worden benoemd door de koepelorganisaties. Paul Rullmann is door de leden benoemd tot voorzitter van de Commissie. In het Reglement van de Gedragscode is vastgelegd dat een maximale zittingstermijn geldt van twee keer vier jaar.

Samenstelling Landelijke Commissie per 31 december 2022

FUNCTIE	NAAM	KOEPEL
voorzitter	Paul Rullmann	
lid	Frans Snijders	UNL
lid	Ed Brinksma	UNL
lid/wnd. voorzitter	Susana Menéndez	VH
lid	Rob Verhofstad	VH
lid	Karen Penninga	NRTO
plv. lid	Tom van Veen	VSNU
plv. lid	Guido van Leerzem	VSNU
plv. lid	Janco Bonnink	VH
plv. lid	Erik van den Berg	VH
plv. lid	Jan van der Heijden	NRTO

Bureau

De Commissie wordt in haar dagelijkse zaken ondersteund door een bureau dat bestaat uit een secretaris Jolanda van den Bosch en een onderzoeker Eva Maria Wijers. Het bureau is belegd bij DUO, waarbij de onafhankelijke positie van de staf is gewaarborgd in een convenant dat is overeengekomen tussen DUO en de Commissie. Per 1 februari 2023 zal het bureau wegens de toename van de werkzaamheden van de Commissie, onder meer als resultaat van de evaluatie, worden uitgebreid met een onderzoeker.

Internationale Studentenadviesraad

Een van de meest waardevolle uitkomsten van de evaluatie en wijziging van de tekst van de Gedragscode is de inrichting van een internationale studentenadviesraad die de Commissie gevraagd en ongevraagd van advies kan voorzien over onderwerpen die de Gedragscode betreffen. De studentenadviesraad vormt een direct lijn tussen de Commissie en de internationale student. De Commissie verwacht dat zij op deze manier het perspectief van de internationale student beter kan betrekken bij haar werkzaamheden.

De Commissie heeft om de leden voor de studentenadviesraad te werven de verschillende medezeggenschapsraden, universiteitsraden, hogeschoolraden aangeschreven en verzocht de vacature voor het lidmaatschap van de studentenadviesraad te verspreiden onder actieve internationale studenten die reeds participeren in een van de voorgenoemde raden. Hieruit is een selectie ontstaan van zeven leden. De raad heeft Mitchell Muchuchuti benoemd tot haar voorzitter.

De Commissie benoemt de leden voor een zittingsduur van twee jaar. Leden die in verband met de duur van de opleiding korter verblijven in Nederland kunnen worden benoemd voor de periode van een jaar. Ieder jaar vindt benoeming van de helft van de leden plaats. Komend jaar zal opnieuw worden geworven om de raad aan te vullen tot 10 leden.

Samenstelling Internationale Studentenadviesraad per 31 december 2022

FUNCTIE	NAAM	ONDERWIJZINSTELLING
Voorzitter	Mitchelle Muchuchuti	Saxion University of Applied Sciences
Lid/wnd. voorzitter	Liliana Almeida	The Hague University of Applied Sciences
Lid	Aysun Hasan	Tilburg University
Lid	Fernando Teruel	Wageningen University
Lid	Patryk Jarmakowicz	Erasmus University
Lid	Rauf Mahmudzada	Saxion University of Applied Sciences
Lid	Sumneet Kaur	Tilburg University

Financiën

Ten behoeve van de werkzaamheden in het kader van de Gedragscode ontvangen de voorzitter, leden en plaatsvervangend leden na afloop van ieder kwartaal vacatiegelden. Hiertoe is in overleg met het ministerie van OCW een Vacatiegeldenregeling opgesteld die op de website van de Gedragscode te vinden is. In onderstaande tabel wordt het uitbetaalde bedrag per kwartaal verantwoord.

De Commissie heeft in het afgelopen jaar zeven keer vergaderd. Voor de vergadering in juni 2022 waren ook de plaatsvervangend leden uitgenodigd. Daarnaast is in het kader van de evaluatie van de Gedragscode een overleg georganiseerd waaraan een afvaardiging van de Commissie heeft deelgenomen en hebben verschillende bestuurlijke overleggen plaatsgevonden met onderwijsinstellingen en belanghebbende partijen bij de Gedragscode.

Vacatiegelden, inclusief reiskosten, over 2022 t.o.v. 2021

Periode	2021	2022
1^e kwartaal	€ 3.737,13	€ 5.725,09
2^e kwartaal	€ 6.461,99	€ 5.400,12
3^e kwartaal	€ 3.369,32	€ 3.191,05
4^e kwartaal	€ 6.258,11	€ 4.306,99
Totaal	€ 19.826,55	€ 18.623,25

Register Gedragscode

Om inzichtelijk te maken welke instellingen de Gedragscode Hoger Onderwijs hebben ondertekend wordt een register bijgehouden dat staat gepubliceerd op de website van de Gedragscode, zie: www.internationalstudy.nl.

Verzoeken om te worden opgenomen in het register kunnen worden ingediend bij de registerbeheerder DUO. Daarnaast verwerkt DUO in opdracht van de Commissie wijzigingen in het register. Het kan gaan om verwijderingen uit het register of het plaatsen van een rode vlag bij de instelling in het kader van een sanctie.

DUO heeft in het afgelopen jaar één aanvraag ontvangen voor opname in het register. Deze aanvraag wordt in januari 2023 in behandeling genomen.

Vooruitblik naar 2023

Uiteraard zal de Landelijke Commissie ook in het komend jaar haar reguliere werkzaamheden voortzetten. Uitgangspunt daarbij is het bevorderen van de naleving van de Gedragscode Hoger Onderwijs door de onderwijsinstellingen door aan de hand van onderzoek *best practices* in kaart te brengen en te delen. De Commissie wenst hierbij graag een blik op het komende jaar te werpen en identificeert een aantal onderwerpen die een relevante plaats in zullen nemen in haar werkzaamheden.

Internationale studenten adviesraad

In de afgelopen maanden heeft de internationale studenten adviesraad vorm gekregen. De eerste bijeenkomsten van de raad hebben plaatsgevonden en de basis voor de raad is gelegd. De Commissie zal komend jaar de studenten adviesraad met frequentie raadplegen. Daarbij voorziet zij een relevante rol voor de studentenadviesraad weggelegd bij het periodiek onderzoek informatievoorziening naar de websites van een selectie van zes onderwijsinstellingen. De leden kunnen het perspectief inbrengen van de internationale student. Waar zoekt een student haar informatie, aan welke informatie heeft de student behoefte en is de informatie die wordt aangeboden voldoende duidelijk? Daarnaast zal de Commissie de studentenadviesraad betrekken bij de uitvoering van het communicatieplan dat zij heeft laten opstellen naar aanleiding van de evaluatie van de Gedragscode. Het communicatieplan heeft tot doel de communicatie betreffende de Gedragscode te verbeteren en de bekendheid van de Gedragscode te vergroten onder studenten en medewerkers van de onderwijsinstellingen. Ook zal zij de studenten adviesraad vragen onderwerpen aan te dragen die naar de mening van raad meer aandacht nodig hebben en ontwikkelingen te identificeren die de internationale student raken. De Commissie verwacht dat de internationale studenten adviesraad een centrale rol zal spelen in haar werkzaamheden. De Commissie acht het van belang het perspectief van de internationale student te verweven in haar werkzaamheden.

Onderzoek

De Commissie vindt een juiste en volledige informatievoorziening aan internationale studenten van groot belang, waaronder de aanwezigheid van informatie over de Gedragscode en de interne klachtenprocedure bij de onderwijsinstelling. Met ondertekening van de Gedragscode hebben de onderwijsinstellingen zich verplicht deze informatie aan te bieden via in ieder geval de eigen website.

Uit de afgelopen periodieke onderzoeken informatievoorziening is gebleken dat de Gedragscode en / of interne klachtenprocedures niet altijd (gemakkelijk) op websites van onderwijsinstellingen te vinden zijn. Daarnaast heeft de Inspectie van het Onderwijs begin dit jaar een [factsheet](#) uitgebracht waaruit bleek dat studenten over het algemeen slecht bekend zijn met de klachtenprocedure van hun onderwijsinstelling. Ook is per 1 oktober 2022 de nieuwe versie van de Gedragscode in werking getreden, wat van onderwijsinstellingen vraagt dat zij de (verwijzing naar de) nieuwe versie van de Gedragscode op de website plaatsen. Gezien de ontwikkelingen is de Commissie voornemens in februari 2023 te starten met een algemeen onderzoek naar de vindbaarheid en aanwezigheid van de Gedragscode en de interne klachtenprocedure van de onderwijsinstelling op de websites van alle onderwijsinstellingen die zich aan de Gedragscode hebben gecommitteerd. De Commissie heeft het onderzoek aangekondigde via haar nieuwsbrief, waarin zij de medewerkers van de onderwijsinstellingen oproept hun eigen website te controleren op de aanwezigheid en vindbaarheid van de Gedragscode en interne klachtenprocedure.

Daarnaast zal de Commissie haar periodieke onderzoek naar informatievoorziening dit jaar herhalen. De studentenadviesraad heeft de Commissie verzocht voor dit onderzoek een groter aantal onderwijsinstellingen te selecteren. De Commissie zal kijken of zij haar selectie kan uitbreiden. Ook zal de Commissie komend jaar voor het eerst een trendrapportage uitbrengen, waarin zij aandacht zal vragen voor de bevindingen die zij in

de afgelopen jaren heeft gedaan in het kader van de periodieke onderzoeken informatievoorziening. Opvallend is dat de bevindingen van de rapporten in de afgelopen jaren vergelijkbaar zijn.

Herziening taaltabel Gedragscode

In de [notitie taaltabel](#), die tezamen met de nieuwe tekst van de Gedragscode is verspreid, is aangekondigd dat de koepelorganisaties en de Commissie een procedure inrichten die het mogelijk maakt dat taaltoetsen van verschillende taaltestaanbieders toegevoegd kunnen worden aan de taaltabel, welke is vastgelegd in artikel 5.2 van de Gedragscode. De herziening van de taaltabel was aanvankelijk aangewezen als onderwerp voor de evaluatie van de Gedragscode. Dit bleek echter niet haalbaar te zijn om reden dat het moeizaam bleek een onafhankelijke partij te vinden die taaltoetsen kan beoordelen. Inmiddels is deze partij gevonden.

De koepelorganisaties en de Commissie hebben de opdracht om te voorzien in een dergelijke procedure, alsmede de ontwikkeling van een onafhankelijke norm op basis waarvan een taaltest kan worden beoordeeld, belegd bij een onafhankelijk organisatie, te weten [Hobéon](#). Hobéon is een strategisch adviesbureau dat onder meer is gespecialiseerd in kwaliteitszorg en bekend is door haar adviserende rol betreffende accreditatieprocedures. Uiteraard zijn ook de beleidsadviseurs van de onderwijskoepels, een aantal experts van onderwijsinstellingen op het gebied van taaltesten en het bureau van de Commissie nauw betrokken bij de ontwikkeling van de norm.

Aanleiding

De aanleiding voor het herzien van de taaltabel, en de reden om de tabel open te stellen voor nieuwe toetsen, is dat de koepelorganisaties en het bureau van de Commissie verscheidene verzoeken hebben ontvangen van taaltestaanbieders om hun taaltest toe te voegen aan de tabel. Ook heeft een aantal onderwijsinstellingen aangegeven dat zij een eigen ontwikkelde taaltest wil kunnen aanbieden. Een procedure op basis waarvan deze taaltesten kunnen worden beoordeeld ontbreekt. Aanvragen worden op ad hoc basis behandeld en veelal op basis van extern advies. De koepelorganisaties en de Commissie zijn het er over eens dat een objectieve norm ten grondslag moet liggen aan de beoordeling van nieuwe taaltesten. Dat maakt het proces transparant en navolgbaar, en waarborgt bovenal dat de taaltabel enkel taaltesten bevat die voldoen aan strikte kwaliteitsvoorwaarden. De taaltesten vormen immers een relevant onderdeel van de beoordeling door de onderwijsinstellingen of een student toelaatbaar is tot het Nederlandse hoger onderwijs. Het is daarom van belang dat de onderwijsinstellingen en studenten kunnen vertrouwen op de taaltesten die in het kader van de Gedragscode worden geaccepteerd. In aanvulling hierop geldt dat we te maken hebben het Europese beginsel van een open markt, waarbij het recht van mededinging verlangt dat taaltestaanbieders met elkaar moeten kunnen concurreren. Hieraan kunnen voorwaarden worden gesteld, zeker vanuit het oogpunt van kwaliteit, maar dan moet dit wel op een objectieve wijze plaatsvinden.

De procedure

Hobéon coördineert in opdracht van de koepelorganisaties en de Commissie het proces om te komen tot een objectieve norm, alsmede een procedure ter beoordeling van de aanvragen om nieuwe taaltesten toe te kunnen voegen. Het proces dat Hobéon heeft voorzien is inmiddels in volle gang en ziet er als volgt uit:

1. Opzetten en vaststellen certificeringssysteem

De eerste stap is het vaststellen van de omvang en inhoud van het toelatingssysteem. Dit betreft een normbeschrijving, afspraken rondom de duur van de toetreding tot de taaltabel, afspraken over de organisatie en de functionaris die de toelatingsbeslissing neemt, wat de eisen zijn voor de beoordelende organisatie, etc. Het gaat om de opzet van het systeem.

2. Afstemmen scope beoordelingskader

Het certificeringssysteem zal vervolgens nader worden geoperationaliseerd in een beoordelingskader en een beoordelingsproces. De eerste stap is het bepalen van de scope van de beoordeling van de taaltoetsen.

3. Uitwerken beoordelingskader en -proces

Op basis van de scope werkt Hobéon het beoordelingskader nader uit. Ook zal Hobéon een nader voorstel doen voor de stappen die organisaties dienen te doorlopen om taaltoetsen te (laten) beoordelen met als doel opgenomen te worden in de taaltabel van de Gedragscode.

4. Valideren, aanscherpen en vaststellen beoordelingskader en – proces

De conceptversie van het beoordelingskader en het beoordelingsproces wordt voorgelegd aan een groep van inhoudsdeskundigen. Deze groep inhoudsdeskundigen wordt binnen de bestaande netwerken van de onderwijskoepels geworven. Deze inhoudsdeskundigen kunnen in de toekomst tevens de rol van inhoudelijke beoordelaar vervullen voor het beoordelen van diverse taaltoetsen. Van belang is dat zij een voldoende onafhankelijk oordeel kunnen geven over de kwaliteit van de betreffende taaltoetsen.

De planning

De norm als zodanig, alsmede het beoordelingsproces en de aanvraagprocedure moeten worden verankerd in de tekst van de Gedragscode, de taaltabel zelf zal in een addendum bij de Gedragscode worden opgenomen zodat deze eenvoudiger is aan te passen. Voorgaande vraagt om een wijziging van de Gedragscode en het daarbij horende Reglement. Bij een wijziging van de tekst van de Gedragscode geldt dat alle drie de koepelorganisaties en de Commissie moeten kunnen instemmen met de wijzigingen. Elk van de koepelorganisaties hanteert hiervoor een eigen interne besluitvormingsprocedure, waarbij meestal alle leden moeten kunnen instemmen met de voorgenomen wijziging(en). Het streven is dat volgend jaar 1 oktober 2023 de norm, het beoordelingskader, alsmede het beoordelingsproces onderdeel uitmaken van de tekst van de Gedragscode en/of het reglement. Vanaf dat moment kunnen beoordelingsaanvragen in behandeling worden genomen. Organisaties die reeds een verzoek hebben ingediend zullen worden geïnformeerd over de procedure.

Colofon

Landelijke Commissie Gedragscode Hoger Onderwijs

Contactgegevens secretariaat:

E-mail:

info@internationalstudy.nl

Dit jaarverslag is te downloaden op www.internationalstudy.nl